

Komen ook aan bod: Belgische hoofdzinnen met het werkwoord op de eerste plaats

Ton van der Wouden

We spreken en schrijven allemaal Nederlands hier, maar we spreken niet allemaal hetzelfde Nederlands. In een [bijdrage](#) van 19 mei aan [neerlandistiek.nl](#) over de nieuwste aflevering van het vooral Vlaamse tijdschrift *de lage landen* kwam ik de volgende sequentie van zinnen tegen:

Daarnaast lees je over de dekolonisering van de taal, wat onze woordkeuze zegt over onze ethische voorkeuren, het Vlaams-Russisch woordenboek en Mira Feticiu's liefdesverklaring aan het Nederlands.

Komen ook aan bod: Cyrille Offermans over de pandemie in boeken, Iduna Paalman over *Besmette Stad*, Anne van den Dool over Sander Kolaard en meer dan twintig recensies.

Het bijzondere (voor vandaag) zit hem in de tweede zin (*komen ook aan bod*): die begint met het verbogen werkwoord (*komen*). In de meeste Nederlandse hoofdzinnen staat de persoonsvorm op de tweede plaats, en de *rest van het werkwoordelijke materiaal* zo'n beetje aan het einde:

Ik ga morgen de schuur *proberen te schilderen*
Morgen ga ik de schuur *proberen te schilderen*
De schuur ga ik morgen *proberen te schilderen*

De constructie in de eerste voorbeeldzin is niet zeldzaam in Belgische teksten, hier is een voorbeeld uit [De Standaard](#) van 25 februari 2019:

De Belgische premier Charles Michel (MR) was één van de 24 EU-leiders die gisteren landden in Sharm el-Sheikh voor de allereerste top tussen de EU en de Arabische Liga. Staan op de agenda: economische samenwerking, klimaatverandering en de regionale conflicten.

Maar voor de EU gaat het toch vooral om samenwerking in de strijd tegen terrorisme en migratie.

Ik ken de constructie uit Belgisch taal materiaal, maar als Hollander zou ik dat nooit zo zeggen: in plaats van *Staan op de agenda* kan ik alleen *Op de agenda staan* gebruiken, en voor *Komen aan bod* in het eerste voorbeeld heb ik de keuze uit *Aan bod komen ook* en *Ook aan bod komen*. Je zou wel een plaatsonderwerp *er* in willen voegen, maar het resultaat (*er komen ook aan bod, er staan op de agenda*) is voor mijn gevoel ongrammaticaal. De voorbeelden zijn dus anders dan gevallen als

Ben even weg
Doen we

waar het tamelijk duidelijk is dat er een zinsdeel weggelaten is: het eerste voorbeeld kunnen we aanvullen tot *ik ben even weg*, het tweede tot *dat doen we*.

Het Nederlands heeft allerlei andere constructies met het werkwoord op de eerste plaats, zoals vragen, gebiedende zinnen, en voorwaardelijke bijzinnen:

Houdt u van Brahms?
Houd je mond jij
Houd je van vlees, dan braad je in Croma

maar gevallen zoals *komen ook aan bod* en *staan op de agenda* lijken alleen voor te komen in België. In de voorbeelden worden *staan op de agenda* en *komen aan bod* gebruikt om een lijst te introduceren, ik weet niet hoe wezenlijk dat is. Wel relevant lijkt me dat de constructie steeds optreedt als tweede (of derde, ...) deel van een uiting, in elk geval niet als eerste zin. Ik heb geen literatuur kunnen vinden over de constructie, maar misschien heb ik niet goed genoeg gezocht. Het lijkt me een mooi onderwerp voor een scriptie.